

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an ... 20 cor.
pe 1/2 an ... 10 cor.
pe 1/4 an ... 5 cor.
pe o lună ... 2 cor.

N-ri de Duminecă pe an 4 cor.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garson: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicare

Atât abonamentele, cât și inserțiile, nu se pot plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate

Scrisori adresate nu se primesc

Războinic.

Ne aducem aminte de lacrimile veteranului deputat Thaly, vărsate în dietă, pentru a pecetlui »demna« capitulare a obstrucției.

Consecvența în procedura năpraznicilor independenți să nu caute nimeni; căci politica, după o vorbă ungurească, este o »blasfămăți domnească«. Atele de după culise însă, pe cari le frăgea guvernul pentru a aduce în scenă pe Thaly, s'au văzut în urmă: proiectul de reforma școlară.

Orice minister, devine popular în aceasta, sau cel puțin scapă din încercături parlamentare, puse la cale, dacă se năpustește asupra naționalităților.

Ș'apoi tocmai Tisza și colegul său Berzeviczy să nu-și fi dat seamă, cum are să infunde gura obstrucționiștilor? »Mâna tare« și-a îmoiat vrăjmașii, cu narcoză șovinistă, până va trece dinsul gârta... Iar odată ajuns la uscat, iată că-și scutură calul »nădravan« și amenință: Deacum să vă vad! Cine-mi va mai putea sta în cale?

Prin scrisoarea dela Geszt, primul ministru- indică planul său de acțiune pentru începutul sesiunii parlamentare deschise luni, pune în vederea gureșilor obstrucționiști botnița; reforma regulamentului dietei, cu restrângerea libertății cuvântului în parlament.

Și pentruce acest aviz, care a desconcentrat cu totul pe obosiții kossuthiști,

aproape funcționați și dismembrați în decursul faimoasei dar și mai fatale obstrucții?

E tinar și războinic primul ministru?

Se poate, — dar totuși nu aci este explicarea.

Va fi crezut să dea un ghiont opoziției, care umblă acum să se recreeze: să isbească pe vrăjmașul slăbit, căci garda de mameluți va merge cu ochii închiși după vizir; să surprindă pe contrarul nepregătit și să-i dea lovitura de grație?

Toate aceste considerante poate că ar trage în cumpănă, dar nu așa de mult, cum s'ar părea la prima vedere în acest cancan parlamentar, care se numește politică de stat. În orice cas, în dosul războinicului pășiri în arenă a contelui Tisza se ascunde un memento.

De sus poate să-i fi venit avizul, că în monarhie nu se mai pot tolera pe viitor scenerii cari împiedică funcționarea regulată a mașineriei statului. Pierderile, greutatea și încercăturile pricinuite de obstrucție, au lăsat adânci urme; ș'apoi e vorba de încheierea pactului economic și de convențiile consulare. Cum va putea parlamentul ungar să resolve într'un mod serios și necompromișor astfel de probleme, până când e astfel constituit ca cel actual?

Actualul parlament al țării noastre și-a pierdut dreptul de a mai fi luat în serios, în urma gestiunii dela constituirea sa și până în prezent, — iată deci pe Tisza, sunându-le deputaților: Nu mai am încredere în voi, nu voi mai lucra cu voi decât după ce voi

reduc forța de rezistență. Ca să vă reducă forța de rezistență, voiu restrânge libertatea discuției în parlament.

Ce vor răspunde la aceasta, ex-obstrucționiștii, cari pentru un ciucur honvezesc au ținut în loc carul statului un an de zile?

Deocamdată se vaetă de surprindere. Și dacă nu vor închina steagul, dacă vor încerca din nou obstrucția, de astădată contra modificării regulamentului, războinicul prim-ministru îi va trimite pe domni deputați acasă.

Alegeri noi! Iată ce anunță scrisoarea din Geszt

Ș'apoi goana pentru mandate, nu va fi de astădată ușoară...

Dar dacă credem în probabilitatea stărilor de lucruri așa cum o expuserăm, modificarea regulamentului dietei, mai poate să aibă încă un alt motiv, care armonizează interesele, de altfel de natură cu totul deosebite ale guvernului și ale înaltelor cercuri conducătoare din monarhie.

Pe când cercurilor conducătoare devisa le este desfășurarea fără sgușurii a vieții politice și de stat, pe atunci primul-ministru nu poate să nu se gândească și la viitoarele alegeri și probabilul lor rezultat.

Dacă ar pătrunde în parlament treizeci de deputați de al naționalităților, nu ar putea oare și aceia, pe lângă actualul regulament, să facă greutate, obstrucție chiar, guvernului, cu atât mai ales, că toate reformele se plămădesc în interesul utopiei »idee de stat maghiar«?

Impresiuni și reflexiuni dintr'o călătorie.

De

S. Tamba

13.

Jocul m'a lăsat mai puțin mulțumit. Te gena la ochi un lucru cam neestetice: aproape toate fetele erau desculțe. Jocurile încă au fost cam monotone și flacăii muți. Nam auzit o singură chiuitură. Mi-a plăcut totuși de un flacăș mai curățel. S'a hotărât să joace și el. Înainte de-a pune mâna pe fată însă și-a ținut de-o sfântă datorință, să se oțelească. Și unde nu-și trânteste un scuiat în palme, frecându-l cu gravitate, par'că avea să se apuce de cine știe ce lucru mare! A prins apoi fata, amenințându-o ntr'una să-i strivească golanele.

Mi-a bătut la ochi nu numai aici, ci peste tot în Bucovina uimirea cu care se uitau țărani la noi văzându-ne mbrăcați domnește și vorbind românește. Sunt obiceiuiți să audă din gura domnilor numai vorbă străină, nemțească. Cărturarii lor sunt »Români cu buze nemțești« — în legea Ungurească! Și-am mai observat un lucru foarte dureros în Bucovina. Am observat o prăpastie grozavă între clasele sociale: între domni și ntre țărănime. De aceea și e țărani atât de umil, slugarnic chiar. Domni își țin de sub demnitatea lor de a se cobori la popor — afară de cazul când au lipsă să-l exploateze — și-se ia în nume de rău, dacă te amesteci printre țărani și stai cu ei de vorbă, — după cum mi-a spus un teolog, fiu de țaran. Țăranul bucovinean e aproape cu

totului desconsiderat. Nu se face nimic pentru el, pentru a-l ridica din starea umilă, în care se află, pentru a-i desvolta încrederea în sine, ambițiunea și conștiința valorii sale ca popor.

În timpul cât am petrecut în Bucovina am avut ocaziune să vorbesc și cu o domnișoară de acolo. Locuște la sat. Am întrebat-o cu ce-și petrece mai mult vremea la sat și dacă se face p'acolo câte-o petrecere? Mi-a spus că nu se face și că la petreceri merg la oraș.

— Nu aveți D-Voastră școală 'n sat?

— Ba da.

— Numai cu un învățător?

— Ba sunt mai mulți.

— Și nu aranjază aceștia cu școala nici petrecere?

— Ba da.

— Atunci tot aveți și 'n sat câte-o petrecere!

— Cine va merge la astfel de petreceri?

— Pentruce nu?

— Fiindcă învățătorii n'au decât câte 3—4 clase gimnaziale... Cine să-și petreacă cu ei?... Noi nu mergem de cât la petrecerile »academicilor«!

Când i-am spus apoi că pe la noi merg domnișoarele și domni cu »diplome academice« nu numai la petrecerile învățătorilor, dar și la petrecerile flacăilor din sat și joacă în rînd cu ei, — s'a uitat la mine cu ochi mari, cu mirare și cu oareș-care dispreț.

Și fumurile aceste aristocratice stupide și prăpastia cea mare dintre domni și popor va dăinui până atunci, până ce nu se va ridica din sinul poporului din opincă o pătură puternică

de cărturari nenobili, nici cavaleri, nici baroni, — os din osul poporului și sânge din sângele lui; cărturari domni, cărora să nu le fie rușine a întinde mâna »mojicului«, a ședea cu el la o masă, a sta cu el de vorbă, a lua parte la petrecerile și la năcazurile lui, la bucuriile și durerile lui, domni cu durere de inimă pentru el, cari luând conducerea a mână să lucre din răpuzer și cu tragere de inimă pentru ridicarea și cultivarea bietului popor.

A doua-zi dimineața la 4 ore eram hotărâți să ne cărușim mai departe. Dar earășii ne-ai făcut socoteala fără birtaș. Gazda casei ne-a denegat și trăsura și tot până a doua-zi la 4 ore după amiază. Zădarnică ne-a fost toată oratoria. N'a ajutat nimic: nici motive binecuvântate. A trebuit să ne dăm plainici. Am mâncat dar și-am beut mai departe încă 12 ore; căci așa e obiceiul la casa aceasta creștinească: să n'ai timp de răsuflat. Nu se isprăvia una și venia cealaltă. Rău nu ne părea noauă — nu-l vorbă — mai ales după postul dela Putna, dar vorba ceea: ce-i prea mult nu-i sănătos, și băgai de samă, că de-o mai merge așa o să dau cinstea pe rușine. Mi'ntepeniseră falcile de-atâta măcinș și pântecel imi era tanana. — Și dacă vă veți mai abate careva pe la părintele Dan din Straja, să știți să nu vă duceți numai cu o gură și cu un stomach, căci lăsați oamenii foarte nemulțumiți, cum i-am lăsat noi, pe lângă toată bunăvoința de a le face cât mai mare pagubă.

La ora statorită de stăpânul casei — de dictatorul nostru — în fine am plecat. La gară am fost transportați în 2 rate tot de trăsura

Iată, unde credem că e originea curagiului și pășirei războinice a primului-ministru, cu scrisoarea dela Geszt. Și dacă aceasta așa este, se va repeta scena cu lacrimile lui Thaly... căci tot mai sunt piei de jupuit de pe naționalități.

Ori-care ar fi însă planul și activitatea consorțiului parlamentaro-gubernial, organizarea noastră pentru luptă și lupta fără preget își va aduce roadele binecuvântate și pentru neamul nostru.

Războinicului să-i răspundem cu luptă conștientă.

DIN DETA.

— Prima ședință. —

— Raport special. —

10 Octombrie.

După un lung interval de repausse redeschise în sfârșit și parlamentul nostru. Prima ședință deja promitea să fie din cale afară sgomotoasă în urma cunoscutului pronunțament din zilele trecute al lui Tisza. Desbaterea a fost scurtă, dar a urmat destul de agitată și aprinsă până la sfârșit. După-ce președintele Perczel a parentat pe deputatul Iancsary Sándor și Lázár Menyhért, a prezentat camerei mandatul nou alesului deputat în cercul Pectica *Herczeg Ferencz*. În timpul acesta dieta devine tot mai populată: deputați și ministri grăbesc la locurile lor. Intreg consiliul a fost de față.

După-ce ministrul de comerț *Hieronymi* a depus pe biroul camerei proiectul pentru provizoriul italo-austro-ungar, și ministrul de agricultură *Tallian Béla* proiectul său pentru regularea riului Raba, se stabilește ordinea de zi pentru ședința următoare, care are să se țină mâine-zi.

Imediat după asta se ridică *Kossuth Ferencz* ca să reflecteze la epistola deschisă a contelui Tisza. *Kossuth* se plânge că premierul Tisza consideră de mai urgentă revisuirea regulamentului de casă, decât rezolvirea altor chestii mai importante și mai arzătoare, cari nu pot suferi întâr-

ziere. Aruncă o privire asupra ultimelor lupte din parlamentul maghiar, purtate pentru dreptul limbii maghiare în armată. Este drept, zice *Kossuth* că această luptă a ținut pe loc întru câteva afacerile țării. Dar vedem, că pentru a putea fi sistată luptă până la extrem, a fost destul și actualul regulament de casă fără să fie lipsă de o restricțiune oarecare. Luptele opoziției au urmat pentru o idee națională și chiar de aceea nu este corect a se atinge chestii de acestea ca revisuirea regulamentului, care ar putea eventual în viitor paraliza în mod simțitor acțiunea mai energică a opoziției — când necesitatea ar cere. Guvernul trebuie să ia în considerare situația excepțională a națiunii maghiare; să ia în considerare mai departe, că stau în fața unei puteri, — care de repetite ori a atentat la constituția noastră. Guvernul deci să nu caute să ne limpească armele noastre de rezistență. Președintele consiliului, continuă *Kossuth*, pretinde în epistola sa deschisă, că națiunea a cedat dreptul de a decide asupra limbii în armată, coroanei. Urma asta nu o văd în nici o lege pozitivă și accentuez că orice drept emană dela națiune. Țara trăește în limba ei, și la asta n'a renunțat niciodată, ear asupra dreptului său la limba națională nici când nu s'a tocmit. (Aclamări în stânga).

Prim-ministrul *conte Tisza* răspunzând lui *Kossuth*, declară că voia să expună diețel planul său de acțiune, dar fiind înștiințat, că șeful partidului kossuthist se însinuă la cuvânt, a voit mai întâi să-l asculte pe acesta. Bucuros de deslușiri camerei asupra revisuirii regulamentului fără să provoace polemie, că doară punctul său de vedere este cunoscut în privința asta.

El voește să asigure mersul normal al dietei, ear elementele mai serioase ale camerei au experiat ani de-a rândul, că regulamentul are lipsă de a fi revizuit.

Polonyi: Mai nainte achită-te de ceea ce ai promis.

c. Tisza: Nu despre tactica actuală este deci vorba. Vederea mea în punctul acesta este cunoscută. Țin de necesar să informez camera asupra chestiei acesteia, și anume

într'o direcție negativă, și alte trei positive. În direcție negativă pot asigura, că prin revisuirea regulamentului de casă nu voiesc să forțez nici un proiect care ar ținți restrângerea libertății cuvântului. În acel proiect nu se cuprinde clutura. În direcție pozitivă: întâi de toate voiesc să întregesc regulamentul unde aflu că este defectuos, pentru a face imposibilă obstrucțiunea tehnică. Este de lipsă ca întru păstrarea demnității și menținerea ordinii camerei, să se ia dispozițiune mai energică decât până-aci.

Țintesc mai departe prin revisuirea regulamentului posibilitatea de a termina cu desbaterea asupra proiectului pentru budget și de recruți în termen relativ scurt. În modul acesta înțelege premierul Tisza modificarea regulamentului. Comisiunea care va fi aleasă din partea camerei, va avea să pregătească revisuirea regulamentului. Drept aceea însuși ministrul Tisza face propunerea asupra exmiterii unei comisii în scopul acesta, chemată să decidă asupra măsurii și limitelor posibilității revisuirii. Peste câteva săptămâni va fi gata și proiectul asupra reformei electorale, și imediat va convoca o anchetă pentru a delibera prealabil asupra proiectului.

Polonyi Géza: Deja de mult timp va fi tot nouă alegere.

Contele Tisza: Depinde dela d-nii deputații. (Ilaritatea generală). *Consideră alegerile din Ungaria de lucru foarte serios* pentru care primește răspunderea numai în cazul, dacă alegerea devine o necesitate ardentă și inomisibilă.

În urma asta trece la programul său de acțiune. Mai urgent este provizoriul italian, voește să aibă mai întâi votat budgetul, al cărui proiect ministrul de finanțe în curând îl va prezenta camerei. Budgetul este urgent, și desbaterea lui în comisiune este lungă. Afară de asta trebuie rezolvite și alte lucruri.

După provizoriul italian ar urma proiectul pentru judecătoria civilă, și dacă va fi destul timp, ar putea fi pus la ordinea zilei și *proiectul pentru reforma învățământului popular*.

d-lui Dan. Apoi cu obiceiul general în Bucovina de-a te săruta și la întâlnire și la despărțire, ori de câte ori te-ai întâlni și despărți la zi, — ne-am despărțit.

Am auzit că d. e. profesorul universitar, pe toți studenții căți merg de le fac vizită îl săruta. Tot așa și Mitropolitul.

Am plecat cu dorința, de-ar da Dumnezeu Bucovinei cât mai mulți oameni ca dl și ca d-na Dan.

Până în Rădăuți am călătorit cu toții. Aici însă am pierdut pe dl și d-na Iorga, cari au rămas aici voind să cerceteze biserica cu mormintele Voevozililor.

Noi ceștialți am luat-o mai departe ni-zuind spre Vatra-Dornei. Dar fiind rău informați de mersul trecutului am fost siliți să ne facem la Hatna calea întoarsă luând-o către Suceava, cu gândul să dormim aci până a doua zi și să facem drumul spre Dorna ziuă.

Așa am ajuns apoi pe la 8 ore în Suceava durmind încă o noapte în patul în care credeam că n'o să mai dorm în vecii vecilor. De astădată am dormit mai bine fără parfumul de usturoiu din rîndul trecut.

A doua zi fiindcă trenul pleca numai pe la 10 ore și jum. am avut vreme cu fratele Tiberie să mergem și noi să vizităm biserica Mirăuților și ruinele cetății, pe care cu ocaziunea primei noastre petreceri în Suceava le-am văzut numai din depărtare? Ne-am pus într'o trăsură dimpreună cu amabilul nostru Cicerone cu dl Cioloca îndreptându-ne mai întâi spre biserica Mirăuților. Biserica aceasta a fost edificată înainte de anul 1400 și aici se încoronau

Voevozii. Dela 1409 a fost catedrală metropolitană. Azi e cu totul renovată și e singurul lucru care nu m'a lăsat desiluzionat în Suceava. E de toată frumuseța, stă cu gura căscată.

Biserici mai sunt multe în Suceava. Afară de biserica sf. Ghiorghie întemeiată la anul 1522 locul de păstrare al sf. Ioan cel Nou, al patronului Bucovinei, moaște cumpărate de principele Alexandru I. cel Bun și transportate la Suceava în anul 1402; — mai sunt: bisericile sf. Ioan a sf. Nicolae, biserica armenescă numită „Zamka“, apoi biserica sf. Dumitru întemeiată de St. cel Mare la anul 1475.

Suceava e de altcum al doilea oraș din Bucovina; zace pe malul drept al riului cu același nume. Are o populațiune peste 12000. Se zice că s'ar fi întemeiat deja prin secolul al 12-lea. O tradițiune îl amintește chiar pe Dragoș ca întemeietor. După mutarea episcopiei rom. cat. din Seret la Bacău, întemeieă Alexandru cel Bun la anul 1401 o episcopie la Suceava, care cu 8 ani mai în urmă deveni metropolie, căreia îi fu subordonată și episcopia din Rădăuți, întemeiată cam pe același timp.

Dela anul 1388—1564 a fost Suceava reședința principilor moldoveni, cari o înfrumusețară cu multe edificii pompoase cum a fost și *celatea* întemeiată cam pe la anul 1390, a cărei ruine se văd până în ziua de azi.

Ruinele acestea ale unei epoci de glorie am mers să le vizităm după ce am cercetat bis. Mirăuților. Sunt așezate pe o colină. Vreme îndelungată au cărat de aici locuitorii Sucevei piatră și cioplită și necioplită de și-au edificat case, până ce n'a atras un prof. neamț atențiunea

oamenilor asupra însemnătății acestor ruine, când apoi s'a interzis căratul pietrilor de acolo și s'au început săpăturile. — Mai toată împărțea cetății de odinioară se poate recunoaște, iar petrele enorme cioplite păstrate parte pe la bolțitură, parte pe la porți arată și azi vizitatorului ruinelor soliditatea cu care a fost ridicat acest colos de zidire. Cornorarele păstrate cu diferite podoabe în piatră — între cari nu lipsește mai nici odată sf. cruce — arată gustul întemeietorilor.

Dela an. 1564, de când s'a mutat reședința principilor și Metropolia la Iași, Suceava — odinioară atât de înfloritoare — a mers tot pe povârnișul decadenței.

Te podidesc lacrimile, când te cugești ce-a fost, ce e, și de cine e locuită capitala lui Ștefan-cel-Mare. Și ți-se revoltă sufletul când vezi că nici atâta inimă și conșiderațiune n'a avut la 1775 Austria, ca se cedeze Moldovei petecul acesta de loc cu monument istorice atât de însemnate pentru neamul românesc! Granița României trece tocmai pe lângă Suceava și dacă se ceda atunci și acest loc Românilor, azi de sigur că avea altă înfățișare Suceava.

Reîntorși la mănăstire ne-am luat bagajul și strângând mâna iubitelui nostru Cicerone care atâtea servicii neprețuite ne-a făcut am luat-o cu trăsura la Ițcani și de-aci cu trenul la Hatna. Dedați cu învălășeală mare, cu împinsături și cu îmboldituri, ne părea călătoria monotoană de tot acum.

(Va urma).

congresul lor nu este decât o intimidare și probabil guvernul italian va ceda cu atât mai ales, că cererea lor este justă și inevitabilă. Astfel privind mișcarea corpului profesional din Italia, nu pot fi condamnați, dacă numai din interes propriu pledează pentru idel revoluționare și contrare statului.

— „Politische Correspondenz“ află din Sallonic că bandele de comitagii cari se luptă în momentul de față, numără o mie două sute de membri.

— Zvon despre dizolvarea camerei italiene. Mai multe ziare din Roma asigură că este iminentă dizolvarea Camerei italiene, având a se face noul alegeri la 30 Octombrie.

— **Atentat în biserică.** O telegramă din Petersburg anunță că la Baku, pe când preotul Davidoff săvârșea o cununie în biserică, dascălul, care înnebunise trase cu revolverul asupra preotului, ucigându-l. Sosind jadarmii, asasinul se împotrivi trăgând și asupra lor focuri de revolver. Cu multă greutate nebunul a putut fi pus în lanțuri.

— **În fața năcazului.** Precum aflăm, ministrul de agricultură s'a adresat deja către fișpanii comitatelor, așa și către al comitatului Hunedoarei, să facă întrebare prin protopretorii lor, că cam cât de mult cucuruz și fân ar trebui oamenilor pentru a întimpina lipsa cea mare de bucate și de nutreț, ce îi amenință pe iarna asta?

Fișpanul a dat întrebarea la fisolgăbirai ca să întrebe prin notari pe oamenii din comune despre trebuința lor. Răspunsurile s'au și dat de mai toate comunele. Dar răspunsul e îngrozitor: În un singur cerc pretorial s'a socotit că ar fi lipsă de cucuruz și fân în preț de 90.000 coroane! În altul de 80, de 100 de mii, etc. În fața acestei nevoi, pe care nici guvernul, pe lângă orl-ce bunăvoință, nu o poate întâmpina întreagă, decât în măsură mult mai mică, — aflăm că s'a și dat dela comitat de știre oamenilor, să nu să lase în nădejdea guvernului cu trebuințele lor întregi, că nu e nădejde a li-să putea da atâta ajutor cât cer, deși ajutorul ar sta numai în ale procura și a le credita aceste lucruri, — ci să vadă a se îngriji și ei, pe cât pot, care de unde pot, de aiurea.

Vor veni în țară, prin mijlocirea guvernului, mai ales bucate, dar nutreț, numai puțin să va putea aduce. („Libertatea“).

— **Horoscopul moștenitorului italian.** Un astrolog italian cu numele Papus a stabilit horoscopul noului principe moștenitor al Italiei, consultând situația planetelor în ora nașterii acestui principe.

Eată acel horoscop.

„Principele de Piemont își va avea stabilităciunea în ficat și intestine. Pericolele fizice se vor ivi în luna 10-a și în anul al 4-lea al vieții. În urma îngrijirilor ce i-se vor da însă va fi salvat.

„Soarta“ principelui se începe la anul 11 al vieții (1916). La etatea de 18 ani (1923) se vor ivi în viața lui „schimbări mari“, cari vor privi și soarta poporului italian și vor dura până la etatea de 23 ani (1928).

El va vedea succombând papismul și ridicându-se apoi la o nouă strălucire — va vedea puterea Angliei înfrântă și Italia și Franța, după nenumărate nenorociri — unite. La 53 ani (1957) va vedea gloria Italiei în apogeul sau.

Bibliografie.

Au apărut de Dr. Augustin Bunea cononic metrop. 1. *Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Buleasa*, schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. *Cestiuni din dreptul și istoria bisericii românești unite*, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 fileri. Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. *Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein*, (1728—1751) Blaj 8° mare, 422+XVI pag. Costă 4 cor., (pentru România 5 lei).

4. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în Schematismul arhidiecezei de A.-Iulia și Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. *Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Pentru Aron*, Sibiu 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. *Vechile episcopi românești: a Vadului, Geoagiului, Silvașului și Belgradului*, Blaj 1903 8° 162 pag. Prețul 2 cor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. *Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovici*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fileri (pentru România 5 lei).

8. *Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse*, Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia semin. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul spedându-se banii înainte, — ori contra rambursă. 390 3—5

Felurimii.

Înmormântarea la Tibetanii. Tibetanii sunt poporul cel mai curios din lume; aceasta se vedește înainte de toate prin modul cum se poartă cu animalele, în viață și după moarte.

După legile lui Budha pe care le observă cu scrupulozitate mare, ei trebuie să considere viața ca ceva sfânt și să facă bine tuturor creaturilor. Find-că ei mai cred în metempsicosă, adică că se vor renaște în forma unui mamifer, a unei pasări sau a unui pește, ei caută să se poarte bine față de orl-ce ființă viețuitoare.

La rugăciunea de dimineață lamail fac o rugăciune regulat pentru micile insecte pe cari ar fi putut să le înghiță din neprevădere, mâncând carne sau luând vre-o beutură; această rugăciune asigură renașterea lor în ceriu. Când un lama e așa de greu bolnav, încât nu se mai crede, că se va putea scula, călugării tibetani rescumpără câte-odată un bou dela Salhana, îl țin în curie în mănăstire și se roagă bunului Budha, ca să ia pentru viața bolnavului pe cea a răscumpărătorului. Dar ei mănâncă pe față carne, și ei împacă conștiința lor cu apetitul prin arguierul, că păcatul lovește pe păcătosul respins, pe măcelarul public, care din pricina păcatelor sale se va renaște ca un spirit chinuit sau ca un demon, și aceasta îl privește în definitiv numai pe dînsul.

Dar d'abia la moartea unui tibetan iubirea lui pentru viețuitoare își găsește expresiunea sa cea mai pronunțată. Pe timpul pe când trăia el era înțeles prin tăcerea sa, ca cadavrul său să fie dat ca hrană cânilor și vulturilor. Și aceasta nu e o jertfă ocazională pentru a cruța o înmormântare sau o incinerare. Toate viețuitoarele cari au plăcere la aceasta sunt invitate la ospete și cadavrul este împărțit de un expert care a devotat viața sa acestei ocupațiuni, după poftele lor.

Când un tibetan moare, el este lăsat timp de trei zile în odaia sa și i-se face o tăetură în craniu pentruca să-l iasă sufletul. Apoi e cusut într'un sac, sau dacă e avut, e înfășurat în mătase, e împachetat într'un vas sau într'un coș și dus cu muzica de scoici la locul cel din urmă.

Acu un lama scoate mortul din vas și din înfășurătoare și-l pune cu fața în jos pe o placă mare de piatră... În intervalul acesta musafirii, cari au să-l mănânce sar în împrejurimi, așteptând partea lor. Ei sunt prea blânzi. Măcelarul cadavrului începe a-l desface dela glezne în sus cu care prilej aruncă musafirilor mici făși de carne; oasele le aruncă unui alt însoțitor, care le sfărâmă cu o piatră grea.

Am trecut pe lângă acest loc, povestește Edmund Candler, care a făcut multe observațiuni prețioase asupra vieții în Tibet, ca însoțitor al expedițiunii engleze. Placa se află la o cruncătură de piatră în stanga marelui drum de nord spre Tengri Nor și spre Mongolia, ca la trei kil. m. de oraș. Un grup de vulturi stetea nemișcat pe o stâncă din apropiere și aștepta împărțirea cea mai apropiată. Câți-va corbi săriau triști prin împrejurime, și așteptând probabil pomana. În apropiere umblau câni fără să latre, amirosind pământul. Și ei se aflau în totdeauna pe acolo. Pe placă nu era nici o pată, atât de grăbite și de zeloase sunt animalele la fața locului, când li-se pregătește acest ospăț. Se aflau numai câteva cârpe, prea sărăcăcioase pentru a fi târite în altă parte.

Dare de seamă și mulțamită publică.

La concertul și balul aranjat la 21 și 22 Septembrie în Timișoara cu ocaziunea adunării generale a Asociațiunii peste taxele biletelor de intrare au suprasolvit domnil:

Baronul Schweitzer comandant de corp de armată 50 cor. Sebastian Olariu 20 cor. Damian Drăgonescu 6 cor. Dr. Ioan Suciu 4 cor. Virgil Popoviciu 2 cor. G. Alfordri 2 cor. Lucian Sepețian 2 cor. Iuliu Voda 2 cor. Dr. Iosif Blaga 2 cor. Dr. Grozda 2 cor. Ioan Moldovan 2 cor. Cornel Grozda 2 cor. Dr. Marta Ioanichie Neagoe 1 cor. Pentru acestea daruri făcute instituțiunilor noastre culturale, comitetul aranjator cu plăcere își exprimă mulțamita sa.

INSERTIUNI și RECLAME.

Domnil advocați români, cari voesc să deschidă cancelarie advocațială într'un loc bun să se adreseze la Redacția „Tribunei“. 394 1—3

Se caută un scriitor la o cancelarie advocațială din Arad. Doritorii să se adreseze la adm. „Tribunei“. 396

Lemne pentru edificiile mântuite dela foc se află de vânzare, adresa la administrația ziarului. 396 1—1

Igaz
Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

== A R A D, Piața Libertății ==

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint căiest cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice și bijuterii.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recuise de argint, seduli de amanetare cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

A R A D, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

== Se caută un învățcel. ==
Nr. Telefonului 438. 381

Redactor responsabil: Ioan Russu-Sirlanu.
Editor-proprietar: George Niehln.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngășă și să se prezente odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul local, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât de adînc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza

acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care s'ajungă la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împede ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și desorie boala cu deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei, scrisorile se ard sau la cerere espreasă se retrimite.

Un astfel de leucitor și curățător e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștientiositate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodelor sîn propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, poala albă, boale de sînge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secusale femești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palócz dela 10 ore în. a. până la amiază).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist
Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 227

Tuschák Vilmos,

argintar.

310

ARAD, Bathányi-utca 23, I em. 8 ajtó.

Primesc ori-ce fel de lucru aparținător acestei branșe pentru prețurile cele mai moderate și pe execuțiunea cea mai bună.

CIOBAN și NADRA

măestru zidar diplomat.

A. R. A. D., Deák Ferencz-utca 34 sz.

Avem onoare a aduce la cunoștința p. t. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

un birou de zidire

Primum tot felul de lucrări de zidit și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispicii cu materie ori fără materie atât în loc cât și în provincie, pentru garanță de 3 ani.

Primum construirii de planuri, faceri de buget pentru prețuri foarte ieftine.

299

Cu toată stima:

CIOBAN și NADRA.

Am onoare a aduce la binevoitoare cunoștință, că am deschis în Arad-Belváros strada Választó Nr. 30 (casa proprie) atelier

de măsurit pentru zidiri și mobile,

unde pregătesc lucrările aparținătoare acestei branșe pe lângă cele mai ieftine prețuri în modul cel mai culant.

Primesc lucrări aparținătoare branșei mele, anume lucrări de măsurit la zidiri lucrări ori reparări de mobile după moda cea mai nouă

în modul cel mai bun executate și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Experiențele de mai mulți ani, făcute în fabrica lui *tfj. Ceiler István*, precum și folosirea de lemn uscat și cel mai bun nu adus în poziția aceea plăcută, că în privința asta să satisfac ori-cărei comande.

Recomandându-mă spriginului binevoitor al p. t. public,

rămân cu stimă:

Pápay Lajos,

măestru-măsar.

289

Țigle Căramizi

mai departe țigle pentru poduri de case 4 cm. de groase, țigle pentru fântâni, țigle pentru traverse, și ori-ce alte țigle necesare la zidiri se fabrică în cantitate mare la stabilimentele fabricii de țigle și cărămizi dela Micălaca. — Proprietar al firmei

Pollák Sándor

— ARAD, BIUROUL CENTRAL. —

298

ARAD, Haltér Nr. 1. Telef. 206 și 255

Condițiuni favorabile de plătit, prețuri echitabile.

Prăvălia lui ROSENBLÜCH & Comp., primește comande de reverende și utensilii bisericesti.

In binevoitoarea atențiune!

Recomandăm atențiunei Reverendisimilor Domni as pra ornatelor bisericesti și a praporilor în atelierul nostru pregătiți.

Se pot cănta și vedea în prăvălia noastră, stînd bucuros la dispoziția ori și carui.

Rugându-vă a ne onora cu vizitele D-Voastră, semnez

Cu distinsă stimă:

GEORGE JANKOVITS

procurist.

398

Prăvălia lui ROSENBLÜCH & Comp., primește comande de reverende și utensilii bisericesti.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tinituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, nudul în pat, influenza, insomnis, epilepsia, circula-

ție neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșusirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenească binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, care pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primeste banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnica, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care stă în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebită putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și iestinatatea extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepre.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expedite pentru țară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Cel mai preferit, mai bun mijloc de colorare a părului e

MELANOGENE

în culoare neagră și brună.

Cu preparatul acesta escelent și nevinovat, păr barbă, mustați în cinci minute se pot colora în negru ori brunet. Culoarea e constantă și nu se poate osebi de culoarea naturală, nici cu săpun, nici apă caldă, nu se șterge și nu murdărește.

E nesticăcios și modul de folosire foarte simplu

Prețul 2 cor. 80 fl.

244

Ori-ce păr cărunt își recapătă culoarea naturală prin folosirea preparatului

Hair Regenerator alui Földes

Acesta nu e farbă, ci un preparat care redă frumuseța naturală a părului. Astfel părul blond devine iar blond, cel brun-brun, cel negru-negru. Prețul 2 cor.

Pentru a face părul blond.

Preparatul acesta, în câteva minute putem prefăce ori-ce păr în culoare atât de plăcută, aurie, în culoarea căneșii, ori cenușie, ori în vre-o altă culoare blondă, fără a ataca părul. — Prețul sticlei mică 1 cor., sticlea mare 2 cor. Rugăm a fi cu atenție la marcă.

G. FÖLDES KELEMEN

FARMACIA ȘI LABORATORIUL CHIMIC, ARAD.

Telefon Nr. 111.

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Stsada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opurii, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai iute răsunet acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.